

Endometriozis

(Çikolata kisti)

Bugün Neler Konuşacağız?

Endometriozis Nedir?

Belirtileri Nelerdir?

Ne Sıklıkta Görülür?

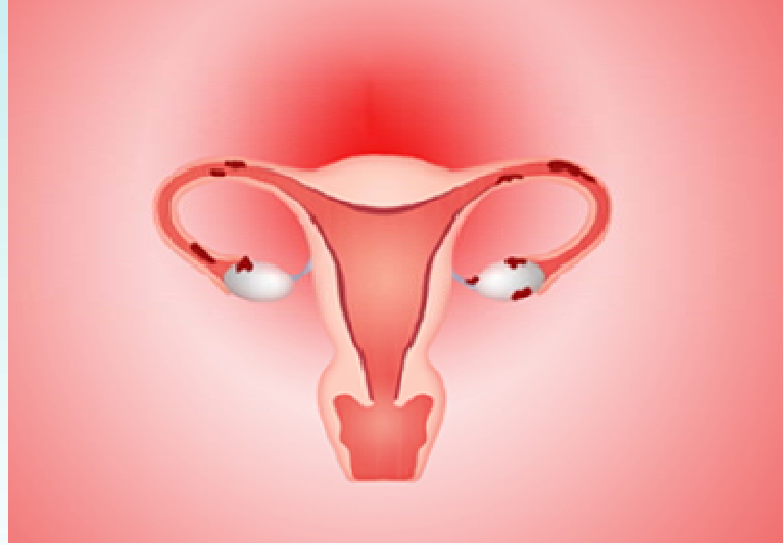
Hangi Sorunlara Neden Olur?

Nasıl Tanı Konur?

Nasıl Tedavi Edilir?

Endometriozis Nedir?

- ▶ Rahim içini döşeyen, endometrium denilen dokunun rahim dışı organlarda yerleşmesidir.
- ▶ Bu dokular adet kanamasıyla birlikte kanayarak şikayetlere neden olur.

Endometriozis Vücutta Nerelerde Görülür?

► En sık, %60-75 oranında, yumurtalıklarda görülmektedir.

Yumurtalıklar (çikolata kisti)

Karın içini döşeyen periton zarı

Tüpler

Vajina

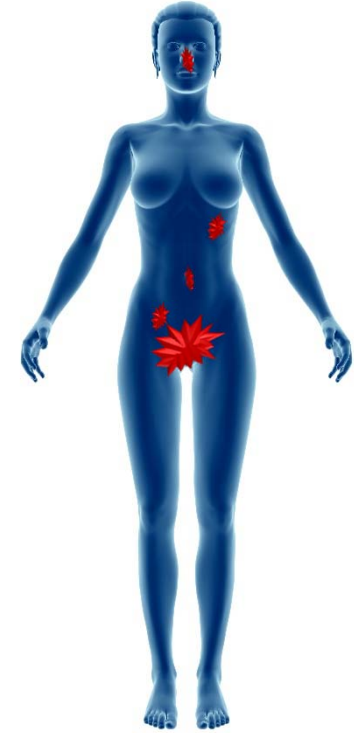
Barsaklar

Mesane ve idrar boruları

Göbek deliği

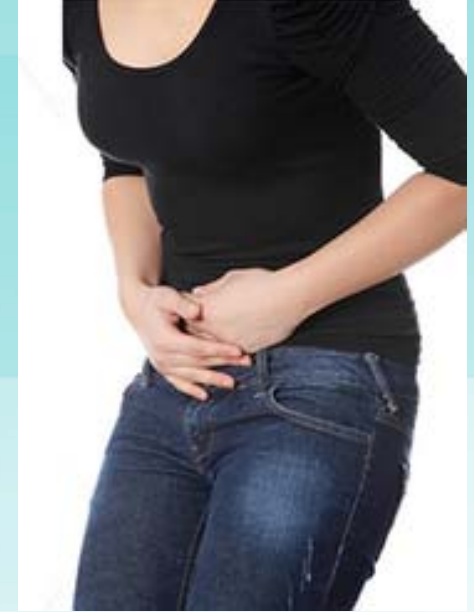
Eski ameliyat izleri

Akciğerler, beyin gibi vücuttaki diğer uzak alanlar

Endometriozis Belirtileri Nelerdir?

- ▶ Şiddetli adet sancısı
- ▶ Hazımsızlık, şişkinlik
- ▶ Karın ağrısı ve karın alt kısmında rahatsızlık hissi
- ▶ Adet düzensizliği, adet öncesi lekelenme
- ▶ Sık idrara çıkma, kanlı idrar, idrar yaparken ağrı
- ▶ Büyük abdest yaparken ağrı
- ▶ Cinsel ilişkide ağrı
- ▶ Kısırlık
- ▶ Bazı hastalarda hiç şikayet olmayabilir.

Endometriozis Şikayetleri Nasıl Oluşur?

- ▶ Rahim dışında oluşan endometriozis odakları adet döngüsündeki estrojen hormonu değişikliklerine göre büyür ve kanar, daha derine doğru yayılır.
- ▶ Sonuçta bulunduğu bölgelerde ağrı ve yapışıklıklar oluşturur.
- ▶ Bağışıklık sistemi hücreleri endometriozis odaklarını ortadan kaldırmaya çalışırken iltihabi bir durum oluşur, bu da şikayetleri artırır.

Endometriozis Neden Olur?

- ▶ Endometriozisin nedeni kesin olarak bilinmemektedir.
- ▶ İleri sürülen görüşler:
  - Adet sırasında rahim içi dokunun tüpler aracılığıyla karın boşluğuna geri akarak karın içine yerleşmesi
  - Estrojen hormonu miktarının artmasıyla bazı hücrelerde değişiklik oluşması
  - Rahim içi dokusunun kan veya akkan (lenf) yoluyla yayılması
- ▶ Gelişimde genetik yatkınlık ve bazı çevresel etmenler (Dioksin, PVC vb) rol oynayabilir.

Endometriozis Kimlerde Görülür?

- ▶ Endometriozis 30'lu yaşlarındaki kadınlarda en sık olarak görülür, ama üreme çağındaki tüm kadınlarda oluşabilir.
- ▶ Menopozdan sonra adet kanamalarının sonlanmasıyla birlikte şikayetler ortadan kalkar, ancak karın içinde yapışıklıklar oluştuysa barsak tıkanması gibi sorunlar çıkabilir.

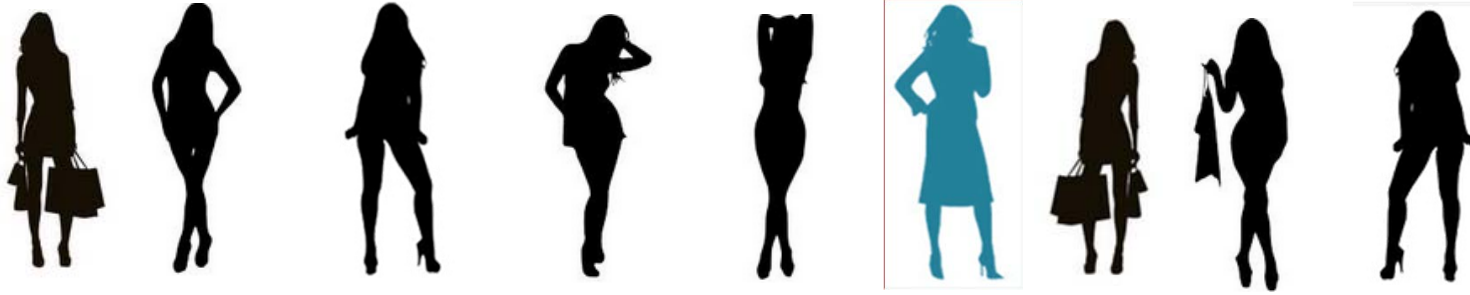

Endometriozis Oluşumunu Kolaylaştıran Etmenler Var mı?

- ▶ Sık, fazla ve uzun adet görenler
- ▶ Erken adet görmeye başlayanlar
- ▶ Geç menopoza girenler
- ▶ Doğuştan rahim anormallikleri olanlar
- ▶ Ailesinde endometriozis olanlar (3 kat yüksek risk)
- ▶ Et ve yağ tüketiminin fazla olanlar
- ▶ Fazla kafein tüketenler
- ▶ Zayıf, uzun boylu, sarışın ve kumral olanlarda risk daha fazladır.

Endometriozis Ne Sıklıkta Görülür?

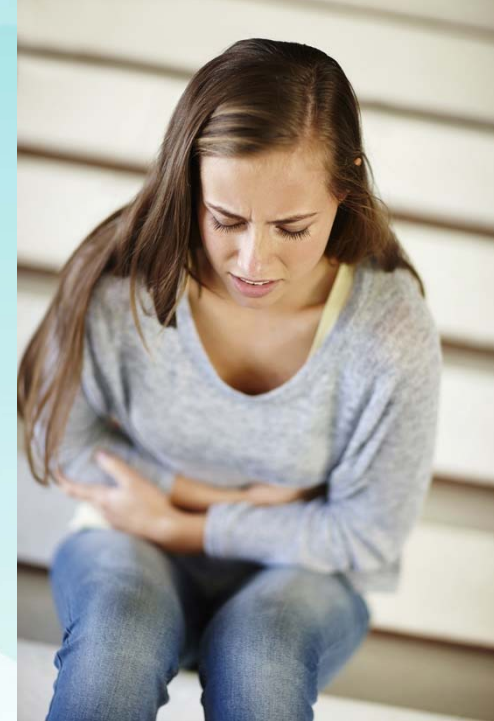
- ▶ Endometriozis **10 kadından 1'inde** görülür.

- ▶ Ağrılı adet, ağrılı ilişki, sürekli kasık ağrısı olan **10 kadından 7'sinde**
- ▶ Kısırlık sorunu olan **10 kadından 3-4'ünde** endometriozis saptanır.

Endometriozis Hangi Sorunlara Neden Olur?

- ▶ Endometriozis, neden olduğu ağrı ve diğer şikayetlerle
  - İş yaşamını
  - Sosyal hayatı
  - Cinsel hayatı olumsuz etkiler.
  - Gebe kalmayı güçleştirebilir.

Endometriozise Nasıl Tanı Konur?

- ▶ Adet sancısı, kısırlık gibi sorunlarda **vakit kaybetmeden bir kadın hastalıkları ve doğum uzmanına başvurulmalıdır.**
- ▶ Doktorunuz size bazı sorular soracak, muayene edecektir. Gerek görüyorsa **ultrasonografi** yapacaktır. Ultrasonografide yumurtalıklarda yerleşen endometriozis (çikolata kisti) ve diğer bölgelerdeki endometriozis odakları ile yapışıklıklar görülebilir.

Endometriozise Nasıl Tanı Konur?

- ▶ Doktorunuz ileri görüntüleme yöntemleri olan **bilgisayarlı tomografi (BT)** ve **manyetik rezonans** görüntülemeyi (MR) veya **bazı kan testlerini** isteyebilir.
- ▶ Kesin tanı için karın içinin ince bir boru ile görüntülediği **laparoskopi** yapılması gerekebilir. Bu sırada endometriozisin şiddeti de tespit edilir.

Endometriozis Nasıl Tedavi Edilir?

- ▶ Endometriozis ilaç kullanımıyla (tıbbi tedavi) veya cerrahi ile tedavi edilebilir.

İlaç (Tıbbi tedavi)

- ▶ **Amaç:** Estrojen hormonu düzeyini düşürmek ve endometriozisi baskılamak.
- ▶ İki yıl sonra endometriozis %50 oranında tekrarlayabilir.

Cerrahi tedavi

- ▶ **Amaç:** Yapışıklıkları açmak, endometriozis odaklarını ortadan kaldırmak, yumurtalık kistlerini çıkarmak.
- ▶ Bir yıl içerisinde kadınların yarısında semptomlar geri döner, ameliyattan sonraki 5 yıl içerisinde olguların yarısında tekrar operasyon gerekir.

Endometriozis Nasıl Tedavi Edilir?

İlaçlar

Ağrı kesiciler

Doğum kontrol hapları

Progesteron

Rahim içi sistem

GnRH analogları

Aromataz inhibitörleri

Cerrahi

Laparoskopi ile

Laparotomi ile
(karın boşluğu açılarak)

Tedavi Seçimi Nasıl Yapılır?

- ▶ Doktorunuz hastalığınızın şiddetine göre tedavi önerecektir.
- ▶ Genç yaşlarda cerrahiden kaçınılırken; çocuğu olan, 35 yaş üstü kadınlarda cerrahi yapılması tercih edilebilir.

Kısırlık Varsa Ne Yapılmalıdır?

- ▶ Endometriozisi nedeniyle çocuğu olmayan kadınlara yardımla üreme tedavileri (tüp bebek) önerilir.
  - Cerrahi yapılan hastalarda 1 yıl içerisinde kendiliğinden gebelik oluşmadıysa yardımla üreme tedavilerine geçilmelidir.
  - İleri dönemde endometriozisi olanlarda cerrahi yapılmadan hemen yardımla üreme tedavileri uygulanabilir.

